

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

II. Ex eo tempore jus illud sic explicant, quasi suæ sedi quæsitum eßet jure divini. Probatnr ex epistola Leonis IX. ad Episcopos Africanos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

nit, ob confirmandum senioris mei Regis Roberti novum conjugium. Postea verò cum videret Robertus rationem sui habitam non fuisse à Gregorio, qui in Concilio Romæ celebrato anno DCCCXCVIII. incestas nuptias publice & cum anathemate damnaverat, haud dubie injuriam suam ultus est in persona Arnulphi, eum rursus pellens sede sua. Itaque opus habuit nova restitutione, quam illi concessit Gerbertus tum Pontifex Romanus. Alioqui inutilis illa fuisset, si jam inde à Gregorij temporibus Arnulfus in sede sua liberè resedisset.

V. Robertum in Concilio illo Romano ob nuptias illas excommunicatum fuisse fidem faciunt canones ejusdem synodi nuper editi à clarissimo viro Domino Luca Dacherio in tomo nono Spicilegij. Hæc sunt verba canonis primi & secundi: *Ut Rex Robertus conjugineam suam Bertam, quam contra leges in uxorem duxit, derelinquat, & septem annorum penitentiam agat secundum præfixos ecclesiasticos gradus, judicatum est. Quod si non fecerit, anathema sit. Idemque de eadem Berta fieri præceptum est. Herchembaldum Turonensem Archiepiscopum, talis conjugij consecratorem, cum omnibus Episcopis qui consentientes interfuerunt his incestis nuptiis Regis & Berta conjugineæ suæ, à sacrosancta communione suspendimus, donec ad hanc sanctam sedem apostolicam veniant satisfacere. Non repugnare illi. Immo Romam ea de causa profecti sunt; ut testatur Leo nonus in epistola ad Henricum Regem Francorum. Pater tuus Robertus, inquit, laude & consultu Episcoporum regni tui Bertam matrem Odonis Comitis sibi duxit uxorem. Ob quam rem, quoniam sibi erat carnis affinitate conjuncta, ab antecessore nostro cum Episcopis qui placito interfuerunt excommunicati, post ad sedem apostolicam venientes, cum satisfactione sumpra penitentia redierunt ad propria. Vide Præfationem tomi noni Spicilegij.*

VI. Itaque, ut ad causam Arnulphi redeamus, sic constituere possumus, depositum illum fuisse in synodo Gallicana absque interventu auctoritatis Romani Pontificis, istum verò illam Gallicanorum Episcoporum audentiam ægrè tulisse, missum deinde Legatum qui Romanam auctoritatem factam tectamque in Gallia præstaret, hujus industria restitutum esse Arnulphum, sed nihilo minus in custodia tentum donec Abbo rediit ex urbe Roma, nondum tamen plenam fuisse restitutionem Arnulphi, quæ tunc citra controversiam obtinuit postquam Gerbertus in sede Romana collocatus fuit.

CAPVT XXVI.

Synopsis.

I. Præjudicium in causa Arnulphi factum omnino firmavit possessionem Pontificum Romanorum.

II. Ex eo tempore jus illud sic explicant, quasi suæ sedis questum esset jure divino. Probatum ex epistola Leonis IX. ad Episcopos Africanos.

III. Deinceps ergo Episcopi accusati Romam evocati sunt, & eorum depositio peracta in synodo Romana. Interdum tamen Romani Pontifices ea de causa Legatos mittebant in provincias. Probatum aliquot exemplis.

IV. Gregorius septimus edixit solum Pontificem Romanum posse Episcopos deponere vel reconciliare, Tom. II.

& Legatum ejus adversus eos sententiam depositionis dare posse. Legatus tamen suis imponebat necessitatem miuendi ad sedem apostolicam relationem rerum gestarum. Appellationes verò depositionum admittendæ, quarum judicium aliquando remittebat ad Legatos.

V. Interdum Episcopis finitimis delegabat curam judicandi causas Episcoporum; servata tamen auctoritate sua. Delegata cognitione adversus Raynerium Episcopum Arrelanensem, cum à se depositum pronuntiat, si confiterit vera esse quæ ei obijciuntur. Factum id cupidine retinendæ auctoritatis. Magni momenti sunt verba Gregorij; quæ referuntur.

VI. Ex jure tum recepto Episcopus accusari poterat apud synodum provinciam, quæ depositionem decernere non poterat absque auctoritate sedis apostolicæ, quamvis reus suspendere & excommunicare posset. In casu verò appellationis in Pape arbitrio positum erat an cognitionem ipse susciperet, aut per Vicarios suos causam judicari præciperet.

VII. Secundum tamen jus illud necessarium non est ut synodus provincialis congregateur ex speciali delegatione Summi Pontificis; tamen eam necessitatem imponere videatur epistola Julij; quæ explicatur de auctoritate generali. Probatum ex Hincmaro, & ex Glossatore Decreti.

VIII. Libri Decretalium nihil immutarum quoad ordinem judiciorum, nec quoad depositionem Episcoporum. Innocentius III. pronuntiat ut ad solum Pontificem Romanum jure divino pertinere depositiones, cessiones, & translationes Episcoporum. Adducuntur rationes quibus sententiam illæ suam fulene nititur; quæ reselluntur.

IX. Jus illud receptum ubique erat, & versum in morem.

I. SOLENNE illud præjudicium, quo rescinditur judicium factum adversus Episcopum, tamen si is non appellasset apostolicam sedem, ob eam solam causam quod depositio decerni non potuerit absque auctoritate sedis apostolicæ, præjudicium inquam illud omnino firmat possessionem Summorum Pontificum, quamvis novum illud jus niteretur tantum decretis apocryphis & supposititiis.

II. Ex eo tempore Romani Pontifices jus illud non explicant verbis ambiguis, sed apertis, ac si sedi eorum quæsitum esset jure divino. Colligi id potest ex epistola quarta Leonis IX. quæ data est ad Petrum & Ioannem Episcopos Africanos: in qua Episcopo Carthaginensi auctoritatem tribuit in reliquos Episcopos Africanos, qui tum, id est, ad annum millesimum quinquagesimum tertium, ad quinarium numerum redacti erant. Sed hoc vos non lateat, inquit, non debere præter sententiam Romani Pontificis univèrsale Concilium celebrari, aut Episcopos damnari, vel deponi. Quia est licet vobis aliquos Episcopos examinare, diffinitivam tamen sententiam absque consultu Romani Pontificis, ut dictum est, non licet dare. Quod in sanctis canonibus statutum, si queritis, potestis inve-

nire; scilicet quia omnium Ecclesiarum majores & difficiliore causa per sanctam & principalem beati Petri sedem à successoribus ejus definiende sunt; utpote cui divinitus dicitur, *Confirma fratres tuos, & Tibi dabo claves regni caelorum.*

III. Itaque quoties dein actum est de deiciendo Episcopo, tametsi Gallus esset, Episcopi accusati Romam vocati sunt, & eorum depositio peracta in synodo Romana. Interdum tamen Summi Pontifices Legatos à latere miserunt in provincias, qui congregata synodo primam causae cognitionem instituebant cum Episcopis provinciarum. Illustre hujus rei exemplum extat in causa cujusdam Episcopi simoniaci & quinque aliorum Episcoporum, qui ab Hildebrando Victoris Papae Legato depositi sunt in Concilio Lugdunensi anno millesimo quinquagesimo quinto, ut adnotat Petrus Damiani in epistola nona ad Nicolaum Papam. *A Victore Papa, inquit, Apocrisarius in Gallias destinatus (idest, Hildebrandus) synodum congregavit; in qua videlicet sex Episcopi diversis criminibus involutos ex apostolica sedis auctoritate deposuit.* Stigandi autem Archiepiscopi Cantuariensis itemque alterius cujusdam Episcopi Anglicani depositio peracta est in Concilio apud Vintoniam in Anglia celebrato anno M L X X. cui interfuerunt tres Legati sedis apostolicae. *In quo Concilio Stigandus Doroberniae Archiepi. p. scopus degradatur, ut ait Rogerius de Hoveden.*

IV. Sed neque major neque illustrior auctoritas proferri potest ad probandam propositionem nostram quam ea quae extat in decantatis illis articulis Gregorij VII. editis anno millesimo septuagesimo quarto, qui vulgò *Dictatus Papae* vocantur; in quibus continentur vetera & nova privilegia sedis apostolicae. Extant autem numero XXVII. in regesto illius Pontificis post epistolam quinquagesimam quintam libri secundum. In tertio sic habetur: *Quod ille solus possit deponere Episcopos vel reconciliare.* In quarto autem: *Quod Legatus ejus omnibus Episcopis praesit in Concilio, etiam inferioris gradus, & adversus eos sententiam depositionis possit dare.* Attamen Gregorius Legatis suis imponebat necessitatem mittendi ad sedem apostolicam relationem rerum gestarum, quam Legati confirmabant scriptis privatim literis; quemadmodum usurpatum est in causa Episcopi Carnotensis, quem Hugo Episcopus Diensis Gregorij Legatus deposuit, & in dejectione Manassis Archiepiscopi Remensis. In casu verò appellationis, conquestionem depositorum admittebat, ut constat ex variis locis ejusdem regesti, in primis au-

tem quoad depositionem Archiepiscopi Aufcitani & Episcopi Bigorritani, quae anno millesimo septuagesimo tertio decreta fuerat à Giraldo Episcopo Ostiensis Gregorij septimi Legato. Admissa autem appellatione depositorum, causam interdum integram remittebat ad Legatos, ut eam rursum in plenario Concilio judicarent, cujus moris exemplum datum est in causa Lambertii Episcopi Morinensis, quae remissa est ad Hugonem Lugdunensem Archiepiscopum, Gregorij Legatum.

V. At Gregorius non mittebat semper Legatos ad judicandas causas Episcoporum; sed sollicitudinem eam quandoque delegabat Episcopis qui circa morabantur. Ac tamen auctoritatem suam retinebat in rescripto delegationis, cujus formula valde digna notatu est. Rainerius Aurelianensis Episcopus ante legitimam aetatis annos ad episcopatum promotus fuisse dicebatur absque electione cleri & populi; tum archidiaconatus & abbatias vendidisse arguebatur; cumque Romam ad dicendam causam vocatus fuisset, neque illuc accesserat, neque miserat excusationem. Contumaciam illam excommunicatione quidem ultus est Pontifex, sed Rainerius, spreta excommunicatione, persistit exercere functiones muneris episcopalis. Ei accusationi examinanda Gregorius anno millesimo septuagesimo septimo delegat Archiepiscopos Senonensem ac Biturigensem eorumque suffraganeos, coram quibus innocentem se esse probare poterit reus. Si verò constiterit vera esse crimina, tum eum Pontifex in antecessum deponit auctoritate hujus rescripti, quod publicari & in executionem mitti ab Episcopis jubet, à quibus etiam alium in loco depositi ordinari mandat. Tanta autem retinenda auctoritatis suae cupidine flagrabat ut maluerit sententiam conditionalem ferre contra praescripta legum quam pati ut depositio decerneretur à Metropolitanis; quibus nihilominus tribuit supremam in causa ista judicanda auctoritatem & purgationem sententiae suae. *Auctoritate apostolica vobis praecipimus, inquit, ut ad examinationem actuum suorum, in locum quem magis aptum probaveritis, conveniatis, ad quem prius literis vestris eum convocetis; ibique de supradictis vobis respondeat, & si potest, se innocentem reddat. Quod si forte in contumacia sua permanens, infra quadraginta dies admonitionis venire contempserit, aut veniens de omnibus supradictis canonicè se non expurgaverit, iudicio sancti Spiritus & auctoritate apostolica sententiam damnationis & depositionis, sine omni spe restitutionis, in eum promulgamus; quam vos, sicut decet, sequen-*

Gregor. VII. lib. 5.
c. 11. et lib. 8.
c. 13.

lib. 1. ep. 16.

Gregor. VII. lib. 5.
c. 11.